

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Besvarelse af UNU samrådspørgsmål A-C sammen med Merete Riisager om L 150 om frit valg af tegnsprogs- og skrivetolkeleverandør på STUK's område og sammenhængen til Arbejdsgruppen om omorganisering af området for tolkning til mennesker med hørehandicap
Dato / tid	19. december kl 12
Talens varighed	Ca. 10 minutter
Sted	Folketingets Undervisningsudvalg

Samrådspørgsmål A–C stillet af Folketingets Undervisningsudvalg

Samrådspørgsmål A

Vil ministrene redegøre for baggrunden for og formål med nedsættelse af den tværministerielle arbejdsgruppe, der har til opgave at undersøge mulighederne for en omorganisering af området for tolkning til mennesker med hørenedsættelse samt redegøre for, hvorfor arbejdsgruppens forslag til konkrete modeller for omorganisering endnu ikke foreligger?

Samrådspørgsmål B

Vil ministrene redegøre for den videre proces for en omorganisering af døvetolkeområdet på tværs af sektorerne, herunder også hvilke udfordringer det kan give, hvis Undervisningsministeriet - på baggrund af anbefalinger fra den tværministerielle arbejdsgruppe - skal indtræde i en evt. tværsektoriel ordning?

Samrådspørgsmål C

Vil ministeren redegøre for, hvilke bindinger STUK forventes at have overfor leverandører af tegnsprogstolkning, hvis der som følge af en vedtagelse af lovforslaget gennemføres et isoleret udbud af tolkeopgaver inden for STUKs område, herunder hvor mange leverandører STUK forventer at indgå aftale med?

Det er aftalt med UVM, at børne- og socialministeren besvarer spørgsmål A og halvdelen af spørgsmål B om proces, mens undervisningsministeren besvarer resten af spørgsmål B og spørgsmål C.

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for invitationen til dette samråd, hvor vi skal tale om to af regeringens initiativer på området for tolkning til mennesker med hørehandicap. Jeg vil starte med at besvare den del af jeres spørgsmål, der handler om arbejdsgruppen for omorganisering af området for tolkning til mennesker med hørehandicap. Herefter vil undervisningsministeren tage over og besvare jeres spørgsmål, der går mere specifikt på undervisningsområdet.

[Ad spm. A]

[Om Arbejdsgruppen for omorganisering af området for tolkning til mennesker med hørehandicap]

Regeringen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal afdække status for tolkningen på hørehandicap-området på tværs af ressortområder og opstille modeller for en omorganisering af området.

Formålet er at skabe dels en bedre indsats til tolkebrugerne og dels en mere effektiv brug af de midler, der bruges på området. Tolkning dækker her over tegnsprogstolkning, skrivetolkning og andre tolkeformer, som mennesker med hørehandicap bruger til at kommunikere.

Baggrunden for arbejdsgruppen er et internt analysearbejde, som det tidligere Social- og Indenrigsministerium gennemførte i foråret 2016. Analysen pegede på, at både tolkebrugere og andre oplever strukturen på tolkeområdet som uklar. Desuden viste den, at

strukturen ikke understøtter effektivt indkøb af tolkning – bl.a. fordi der er forskellige aftaleformer og forskellige måder at fastsætte priser for tolkningen på.

Derfor nedsatte regeringen en arbejdsgruppe, der skal undersøge muligheder for at sikre brugerne en enkel, smidig og omkostningseffektiv adgang til tolkning. Arbejdsgruppen skal bl.a. se på muligheder for at skabe én indgang til tolkning og for at sikre den bedst mulige brug af midler på tolkeområdet.

Det ligger også i arbejdsgruppens kommissorium, at modeller for en omorganisering skal holde sig inden for den nuværende økonomiske ramme. En omorganisering må heller ikke forringe borgernes mulighed for medindflydelse på valg af tolk eller bryde med sektoransvarsprincippet på handicapområdet.

[Sektoransvarsprincippet]

Sektoransvarsprincippet er et grundlæggende princip på handicapområdet, som betyder, at hver enkel myndighed skal sikre sig, at mennesker med handicap kan benytte sig af tilbuddene på lige fod med andre borgere. På tolkeområdet betyder det bl.a., at det er STUK [Styrelsen for Undervisning og Kvalitet], der bevilliger tolkning på de videregående uddannelser. Det er de kommunale jobcentre, der bevilliger tolkning på arbejdspladserne. Og Den Nationale Tolkemyndighed bevilliger tolkning til blandt andet sociale arrangementer.

Regeringen er optaget af at holde fast i sektoransvarsprincippet, og derfor indgår det også i rammerne for arbejdsgruppens opgave, at en omorganisering skal basere sig på dette princip. For det er vigtigt for inklusionen af mennesker med handicap i vores fællesskaber, at man deltager på lige fod og i samme sammenhænge som resten af befolkningen, selvom man har et handicap. Her har det offentlige en særlig forpligtelse. Derfor er det et vigtigt princip, at alle myndigheder tager højde for mennesker med handicap i deres generelle virke.

Men sektoransvarsprincippet er også kompliceret. Det giver en kompleksitet på handicapområdet, fordi borgerne ofte vil have kontakt til flere myndigheder for at blive kompenseret for deres handicap i forskellige situationer. Det er blandt andet den kompleksitet, der ligger til grund for, at vi har nedsat en arbejdsgruppe på tolkeområdet. Og det er den kompleksitet, vi skal søge at håndtere på en bedre måde.

Det betyder, at arbejdsgruppen konkret arbejder med at opstille modeller for, hvordan man på den ene side kan fastholde den enkelte myndigheds ansvar samtidig med, at borgeren skal være i kontakt med færrest mulige for at få den tolkning, der er behov for. Det ligger også i arbejdet, at den medindflydelse, som borgeren har ret til på et givent område, skal tænkes hensigtsmæssigt ind i en kommende omorganisering, herunder på uddannelsesområdet.

[Arbejdsgruppens forsinkelse]

Og når I spørger til, hvorfor arbejdsgruppen for omorganisering ikke har afleveret endnu, må jeg også pege på, at det er et meget komplekst område. Når arbejdsgruppen har skulle af-dække status på tolkeområdet, har den skulle indhente bidrag fra bl.a. regionerne, domstolene og landets politikredse. Arbejdsgruppen skal desuden beskrive og forholde sig til forskellig lovgivning og organisationsformer på tværs af 9 ressortområder. Og der skal opnås enighed om en aflevering på tværs af 10 ministerier.

Det er en stor og kompleks opgave, som har vist sig meget tidskrævende. Også mere end vi havde forventet. Men det understreger jo behovet for at nedbryde kompleksiteten med en omorganisering. Jeg forventer, at arbejdsgruppens aflevering vil blive offentliggjort kort tid inde i det nye år.

[Ad spm. B]

[Den videre proces for en omorganisering]

I spørger også til den videre proces for en omorganisering. Her kan jeg svare, at når arbejdsgruppens aflevering er klar, vil den blive sendt i høring i den følgegruppe, der har været nedsat for arbejdet. Det er bl.a. brugerorganisationer og tolke, der har siddet med i følgegruppen. Det ligger mig meget på sinde, at vi får brugerorganisationernes holdninger og input med. For det er jo brugerne, det offentlige er til for.

Efter høringen skal regeringen tage stilling til både rapporten og høringssvarene – og hvilken omorganisering vi ser for os på den baggrund. Og herefter starter så den egentlige proces med at gennemføre en omorganisering. Den nærmere tidshorisont afhænger i sagens natur af, hvilken omorganisering vi går efter. Men jeg kan nok godt love, at implementeringen har et længere aftræk, fordi vi jo blandt andet skal se på de lovgivningsmæssige og økonomiske rammer.

[Evt. udfordringer, hvis UVM indtræder i fælles tolkeordning]

Og så spørger I til, hvilke udfordringer det kan give, hvis Undervisningsministeriet skal indtræde i en tværsektoriel tolkeordning. Det vil undervisningsministeren komme nærmere ind på om lidt. Men jeg vil gerne sige, at jeg ikke ser for mig, at det lovforslag, I drøfter her, skulle give udfordringer i forhold til en eventuel senere fælles ordning. Lad mig uddybe det.

Som jeg nævnte tidligere, ligger det jo i arbejdsgruppens opdrag, at modeller for en omorganisering hverken skal bryde med sektoransvarsprincippet eller begrænse brugernes medindflydelse på valg af tolk. Det betyder helt konkret, at det ikke indgår i arbejdet at ændre på, at det generelt fortsat vil være den enkelte myndighed, der har ansvar for at træffe afgørelse om og finansiere tolkning til borgere med hørehandicap.

Og når det gælder brugernes indflydelse på valget af leverandør på STUK's område, så indgår det selvfølgelig i arbejdsgruppens drøftelser, at der længe har været ønske og planer om at indføre et frit valg af leverandør, som man allerede kender det på det sociale område, og som der er stor tilfredshed med blandt brugerne.

Derfor er det min klare vurdering, at indførelse af et frit valg af leverandør hverken behøver at afvente rapporten eller det videre arbejde med en eventuel omorganisering. Tværtimod vil det være ærgerligt for brugerne, hvis vi vælger at lade noget vente, som allerede nu kan være med til at forbedre brugernes medindflydelse på området.

Fra min stol ser undervisningsministerens lovforslag således ud til at ligge helt i tråd med vores arbejde på tolkeområdet. Men undervisningsministeren vil komme nærmere ind på det spørgsmål om lidt.

Tak for ordet.